

ALDATZE BIDEAN

Gaur egun, goseak il ez gaizan ez eze, obeto bizi gaitezan lagunduko deuskun bear beste diru irabazteko egiten dogu bear. Ori dala eta, bearginen erosotasun zein poztasuna garrantzi andiko baldintzak dira prebentzinoari jagokonez.

Azken urteotan, makinak *zein* bearlekuak babesteko aibat baliabide ezarri dira, arriskuak identifikatu, neurtu zein eurak ezabatuteko metodoak, prebentzino arloa ondo eratzeko arauak... Alan eta guzti be, neurri guzti orreek ezarri dabezan baltzuetan ezbearrak egon, oraindikarren, egoten dira. Zergaitik?

Baltzuak eratzerakoan, dalako enpresa-kulturaren barruan, prentsakera aldetzerik edo prebentzino kulturarik ez da kontuan artuten izan. Aor egon gara oker be oker. Aor ekin bear izango dogu gogor, bearginen bearrizan eta jokabide nagusiak aldatuten, bearlekuko segurtasunari jagokonez.

Baltzuko beargin guztiok ondo argi euki bear dogu, bearlekuan ezbearrik ez egotea saria emoteko bestekoa ez dana. Bestetara baino, orrek egunerokoa izan bear dau, oidalakoa, gauzak ondo egin gura doguzalako. Ori lortuteko guretariko baktxaren, danon, ardurea zein konpromisoa bearezkoak dira.

Gure baltzuan lan-prebentzinoa osoa izan daiten, arlo guztietara eldu daiten gura izan ezkerroan, betebear orretan bear-bearrezkoa da danon eskuartzea. Gure egitekoen ganean ausnartu bear izango dogu eta onartu egin, jokabidea aldatu bear izango doguna. Alkatze bidé orrek guretariko baktxaren barrenetik urten bear izango dau, besteakan era-

....

'BEEGANEA MOGITZEN ASI ZAN"

Apurtxu bat arrotz joten dau neure belarrietan aurreko esakune orrek. Nire eritxi apalean, mobidu, beea mobidu leiteke eta egungo be ez beaeren ganea. Izan be, Bizkaiko Uriben, batez be, beste euskaldun batzuentzako lurra berbea dana geuretzako beea (bié, beié) berbea da. Andixik sortuko ziran, seguru antzean, esaterako, beaeren ganea (loitu, busti, ...), beaeren ganera (jausi, bota, ...), beaeren ganetik (koiu, altzau, ...) beaeren ganean (imini, jesarri, ziloa egin, ...) esakerak, oneek guztiok apur bat abstraktuak badira izan, dalako beaeren gane orreri ezin leitekio-lako ukutu. Ikusi be, ez da egiten. Ikusi ez dan azala balitz legez, atan be. Eta ikustezina dan azal orretatik beerantza beea dogu, solidoa. Alan, bada, beea (laprastatu egon, nar egin, ziloz beteta egon, egoera txarrean egon, gogorra izan, ...) berbea erabilten dogu. Ukutu egin leitekio eta ikusi egin leiteke.

Beea mobiduten asi ezkerro, lurra izanda, gure alderdian, beak nar egin dauala esango geunke. Nar edo narra egin lurrak egiten dau eta. Mobidu aditza baino egokiago dalakoa daukat nik aurrekoa.

Alandaze, gorengo esakunea, beste era batera esanda: beea nar egiten asi zan, askoz be egokiagoztat joko neuke nik, joan dan apirileko 23ko Euskaldunon Egunkariko BIZKAIA geigarrian agertutako gorengo ori baino.

gina euki aal izateko. Elburu ori lortuteko uste ona eta aldeko borondatea erakutsi bear izango doguz.

Jakina! Aldatze ori ez da erreza izango. Bidé ori ibilten asten garanean, an sortuko diran arazoak gogoia galdu eragin leikigue, kritika zorrotzak zein erasoak edo porrotak eragin leikigiez, baina guretariko baktxarengan dago elburuok lortuteko atzerarik ez egitea.

Gure elburua zer au da: gure baltzua etenbako eboluzioan egon, eskabide eta aldakuntzen aurrean arinu eta arlo guztietan lotu barik ikasten ibiliko dan baltzua izatea.

"Gaztaroan nire irudimenak ez eukan mugarik. Mundua aldatzea neban amets. Baina urteak etorri urteak joan, zaartu eta ikasi egin dot. Ori neuk bakarrik lortu ezin izango neban konturatu nintzan. Orduan, amets ori apaldu egin neban eta gure errialdea aldatuten aalegindu nintzan. Baina, ori be ezina zala emoten eban.

Zaartzaroan, eta itxaropena galduta, azkenengo aalegina egin neban. Gure ingurunea, lagunak eta familia baino ez nintzan aldatuten aalegindu. Baina areek be ez euken euren burua aldatuteko bape gogorik.

Orain, il aurretxean, beingoan ulertu dot: neure burua baino ez banintz aldatuten aalegindu izan, bearbada, jarraibidetzat artuta, neure lagunak eta familiak be euren burua aldatuko eukeen.

Euren bultzada eta adorea eraginda, gure errialdea aldatuteko gauza izan neintekean, Baleiteke! Eta batek daki, baita mundua aldatuteko be. Beharbada!

ATZERA BEGIRA

Bitori Uriagerekak itzita.

Berton agertu deusugun argazia 1948tik 1949ra artekoa izan leiteke. Aor dozuez, bada, orduko Bakioko San Pelaioko neskatilak, gero! Leenago neskatila asko San Pelaiion, orain, osterá, gitxi. Bakioko aretzan dagoz argazkikoak, Arimune aurre-aurrean edo. Irakaslea eta guzti. Irakaslea on-ona izan eizan. Benta zaarrean euken eskolea eta ara joaten ziran San Pelaioko neska-mutilik geienak. baina mutilak mutilakaz eta neskek neskakaz, badakizue...

Goitik beera eta ezkerretatik eskoatara oneexek doguz:

1. errenkadan:

Miren Landaluze (azeretxogoitia) - Isabel Imatz (Gisasti - Gisisti) - Josefina Bentura (Gorteta - Gortene) - Marga Bentura (Gorteta - Gortene) - Bitori Uriagereka (Luzarraga goikoa - Bastei) - Lukene Legarreta (Urizarreta).

2. errenkadan:

Josefina Benguria (orbieta) - Maria Eugenia Barturen (Gazadi - Ibillaurre) - Itziar Uriarte (Ureta) - Mari Karmen Benguria (Orbieta) - Maria Abalos (irakaslea, Basauri) - Begoña Elortegi (Urgitxi) - Luisa Uriagereka (Luzarraga goikoa - Bastei)

Iniaki Martiartu